

8. Textura i harmonia

El teixit musical

BLOC 1 CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS. ESCOLTA

1.1. LA TEXTURA

Audició 1 *Breakfast in America* Supertramp

1. Escolta la cançó que et proposem i escriu els noms de l'instrument que interpreta la melodia principal i dels que sigues capaç de reconèixer entre els que fan l'acompanyament.
 - a. Instrument que realitza la melodia principal. Veu
 - b. Instruments d'acompanyament. Bateria, baix elèctric, guitarra elèctrica, piano, clarinet

Audició 2 *Concert per a clarinet* W. A. Mozart

2. Escolta aquest fragment amb atenció i contesta les qüestions següents.
 - a. Quants instruments apareixen en aquesta cançó? Un
 - b. Té algun tipus d'acompanyament? No
 - c. Llavors, quantes línies melòdiques es poden escoltar? Una
 - d. Descriu la diferència fonamental entre l'audició anterior i aquesta. La melodia anterior tenia acompanyament instrumental i aquesta no en té cap.

Audició 3 *Vox dilecti mei* Palestrina

3. Escolta amb atenció aquesta audició i contesta les preguntes que et plantegem.

a. Escriu el nom dels instruments que fan la melodia o melodies principals. _____

Veus

b. Escoltes una sola melodia o diverses alhora? *S'escolten diverses melodies que sonen alhora.*

c. Creus que hi ha alguna melodia que destaque sobre les altres, o creus que totes es complementen i que, per tant, tenen la mateixa importància? *Totes tenen la mateixa importància i es complementen entre si.*

d. Escriu la diferència fonamental entre aquesta audició i les dues anteriors.

En aquesta audició, totes les melodies tenen la mateixa importància, en les altres audicions hi havia sols una melodia principal.

1.1.1. Tipus de textura

✓ Des de l'audició.

4. Escolta les audicions que et proposem a continuació, presta atenció a la textura que tenen i assenjala amb una **X** la casella corresponent.

Audició 4 *Run it up* Nudo Windsor

a. ☐ MONOFÒNICA ☐ POLIFÒNICA ☒ MELODIA ACOMPANYADA

Audició 5 *El cigne* Saint-Saëns

b. ☐ MONOFÒNICA ☐ POLIFÒNICA ☒ MELODIA ACOMPANYADA

Audició 6 *Aquí no hay quien viva* Vocal Factory

c. ☐ MONOFÒNICA ☒ POLIFÒNICA ☐ MELODIA ACOMPANYADA

Audició 7 *Cuéntame* J. L. Armenteros

d. Escriu el tipus de textura que s'usa en aquesta cançó. *Melodia acompanyada*

Audició 8 *Les Choristes* Bruno Coulais

e. En aquesta audició s'alternen dos tipus de textura. Escriu-ne els noms a mesura que les escoltes.

TEXTURA 1	TEXTURA 2	TEXTURA 3	TEXTURA 4
<i>melodia acompanyada</i>	<i>polifònica</i>	<i>melodia acompanyada</i>	<i>polifònica</i>

Audició 9 *Cant gregorià* Anònim

f. Escriu el tipus de textura usat en aquest cant. *Monofònica*

✓ Des de la partitura

5. Observa les partitures que hi ha a continuació i contesta les qüestions plantejades.
- a. Fixa't en la partitura següent, es tracta d'un fragment en què apareix un instrument que realitza la melodia principal i un altre que serveix d'acompanyament o suport instrumental a aquesta melodia.

Partitura núm. 1 Partitura *La Tarara* Popular

Veu

Lle valaTa - ra raunves - ti-do ver delle no devo - lan tes yde cas - ca - be les

Piano

- a. Marca en color blau el pentagrama que pertany a la melodia principal.
- b. Marca en color verd els pentagrames que realitzen l'acompanyament.
- c. De quin tipus de textura es tracta? Melodia acompanyada.
- b. La partitura següent és una adaptació d'un cant gregorià, en el qual un cor de monjos cantaven tots una mateixa melodia. Realitza una comparació, respecte de la textura musical, amb la partitura núm. 1.

Partitura núm. 2 *Ut queant laxis* Anònim

Ut que-ant la__xis re-so-na-re fi-bris mi__ra ges - to__rum

- a. Quantes melodies hi ha? Una
- b. Té melodies de suport instrumental o acompanyament? No
- c. Com es diu aquest tipus de textura? Monofònica

- c. El fragment següent pertany a un cant coral, com veus està confeccionat a quatre veus i totes porten text, alhora que es complementen les unes amb les altres.

Partitura núm. 3 *Partitura Enclos'd in cinders* Thomas Chevis

Soprano
Beau - ty, truth and ra - ri - tie, beau -

Contralt
Beau - ty, truth, ra - ri - tie, beau -

Tenor
Beau - ty, truth and ra - ri - tie, beau -

Baix
Beau - ty, truth and ra - ri - tie, beau -

- a. Quantes melodies hi ha? Quatre
- b. Creus que totes tenen la mateixa importància? Sí Per què? Perquè cadascuna d'aquestes completa la resta.
- c. Com es diu aquest tipus de textura? Polifònica
- d. Recorda que en la unitat 4 tractem les veus humanes. De les que apareixen en aquesta partitura, indica quines pertanyen a les veus femenines i quines a les masculines.

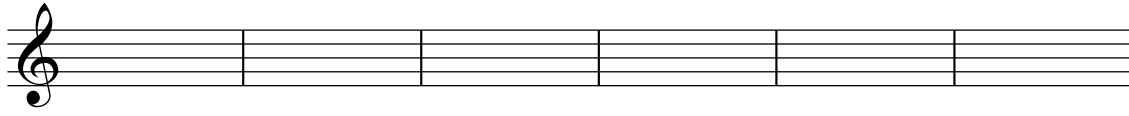
VEUS FEMENINES Soprano i contralt

VEUS MASCULINES Tenor i baix

1.2. L'HARMONIA

1.2.1. Els intervals harmònics

6. Escriu un exemple de cadascun d'aquests intervals.

conjunt disjunt simple compost natural alterat

7. Classifica els intervals següents. Tria un terme de cada parella.

conjunt/disjunt

simple/compost

natural/alterat

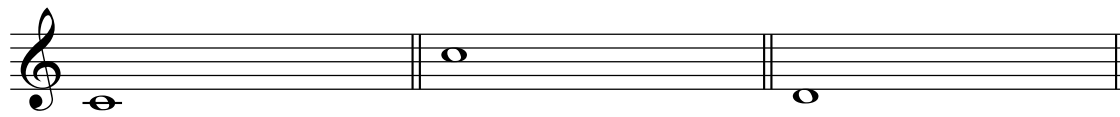

disjunt *conjunt* *disjunt*
simple *simple* *compost*
natural *natural* *natural*

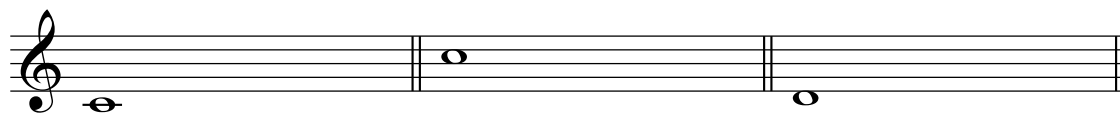

disjunt *conjunt* *disjunt*
simple *simple* *compost*
alterat *natural* *alterat*

8. Escriu l'interval harmònic indicat a partir dels sons que apareixen a la partitura.

conjunt disjunt disjunt
simple simple compost
natural natural natural

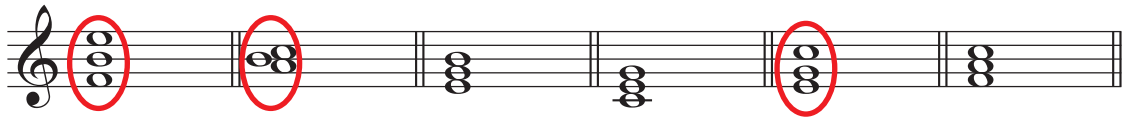
disjunt disjunt conjunt
compost simple simple
alterat alterat alterat

1.2.2. Els acords

9. Forma acords de tres sons sobre aquestes notes.

10. Encercla els acords que estiguen escrits malament.

11. Escriu la nota que falta per a completar els acords.

1.2.3. L'harmonització

12. Assenyala en la partitura, amb un cercle, els sons que siguin comuns de la melodia i de l'harmonia. Fixa't que la major part dels sons que apareixen en la melodia formen part dels acords.

Melodia

Acords

13. A continuació tens un altre exemple d'harmonització de tres melodies que sonen de manera simultània.

Completa el nom dels sons usats per harmonitzar-les a partir del primer so que et facilitem

do - **MI** - **SOL** sol - **SI** - **RE** fa - **LA** - **DO** sol - **SI** - **RE** do - **MI** - **SOL**

14. Realitza la teua pròpia harmonització de la melodia que et proposem. Per a fer-ho, pots usar els sons que t'indiquem en cada compàs (no cal que faces servir els tres, si no vols). Després la podeu interpretar amb les flautes per a escoltar-ne el resultat.

(do - mi - sol)

(sol - si - re)

(fa - la - do)

(sol - si - re)

(do - mi - sol)

REPASSEM EL
QUE HEM APRÉS

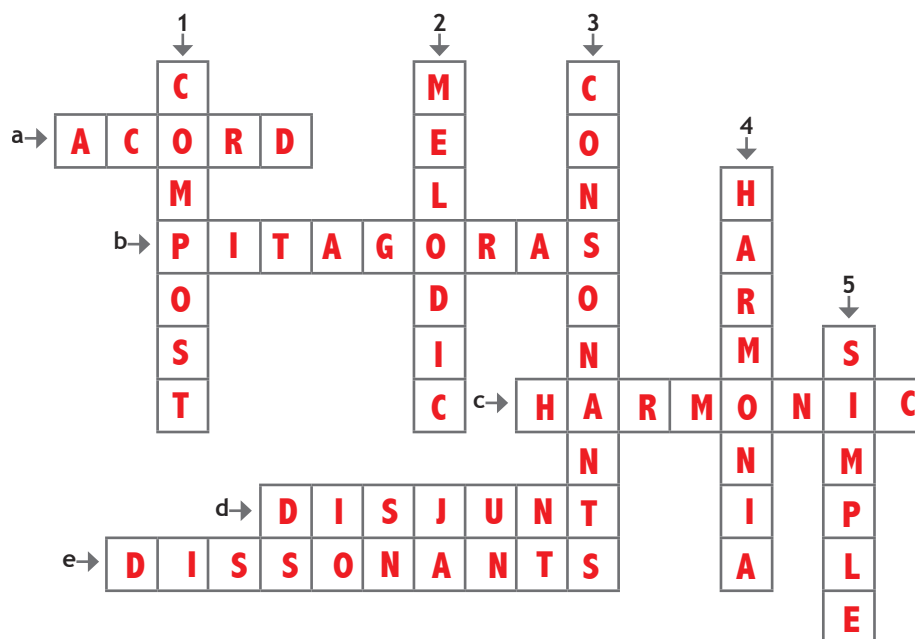

15. Explica en què consisteix cadascuna de les textures musicals següents:

- Monofonia: Una sola melodia sense acompanyament d'instruments
(mono = un/fono = so)
- Polifonia: Diverses melodies que sonen de manera simultània i amb la
mateixa importància (poli = diversos/fono = so)
- Melodia acompanyada: Una sola melodia acompanyada per un grup d'instruments

16. Perquè pugues comprovar els teus coneixements sobre aquesta unitat, completa amb el nom corresponent les qüestions dels mots encreuats següents:

1. Es diu que hi ha un interval quan la distància entre les notes que el formen és superior a la 8a compost
2. Nom de l'interval les notes del qual, de diferent nom i entonació, sonen primer una i després una altra (successivament) melòdic
3. Els acords que "sonen bé" i que creen un clima de tranquil·litat i d'estabilitat s'anomenen acords... consonants
4. La ciència musical que s'encarrega d'estudiar i d'establir les diferents formes en què poden combinar-se els acords és la... harmonia
5. Es diu que hi ha un interval quan la distància entre les notes que el formen és inferior a la 8a simple
 - a. Grup de 3 notes que sonen de manera simultània acord
 - b. Nom del filòsof grec que trasllada a la Música una concepció matemàtica Pitàgores
 - c. Nom de l'interval les notes del qual, de diferent nom i entonació, sonen alhora (simultàniament) harmònic
 - d. Quan les 2 notes que formen un interval no són correlatives (no van seguides) es diu que es tracta d'un interval... disjunt
 - e. Els acords que "sonen malament" i que creen un clima d'intranquil·litat o inestabilitat s'anomenen acords... dissonants

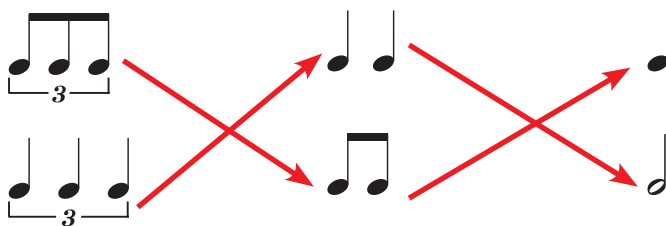

BLOC 2 CREACIÓ I PRÀCTICA MUSICAL

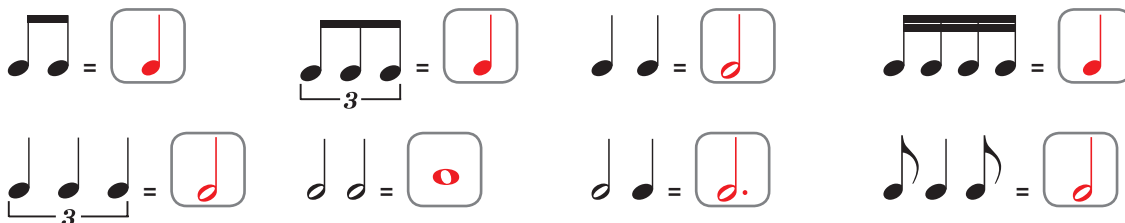
2.1. CREACIÓ RÍTMICA

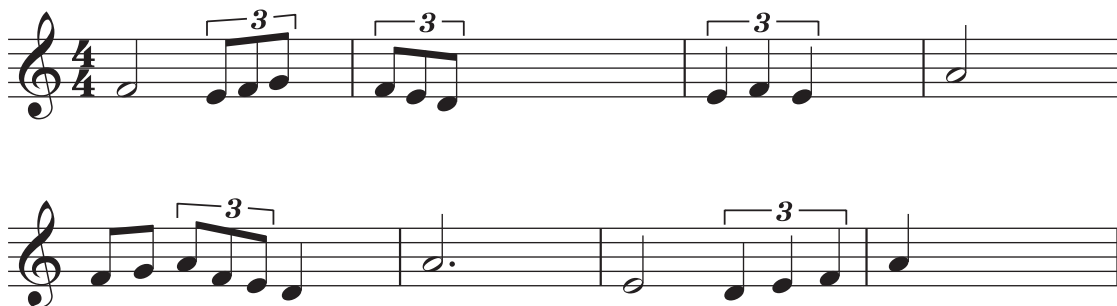
1. Relaciona els grups de figures amb valor equivalent.

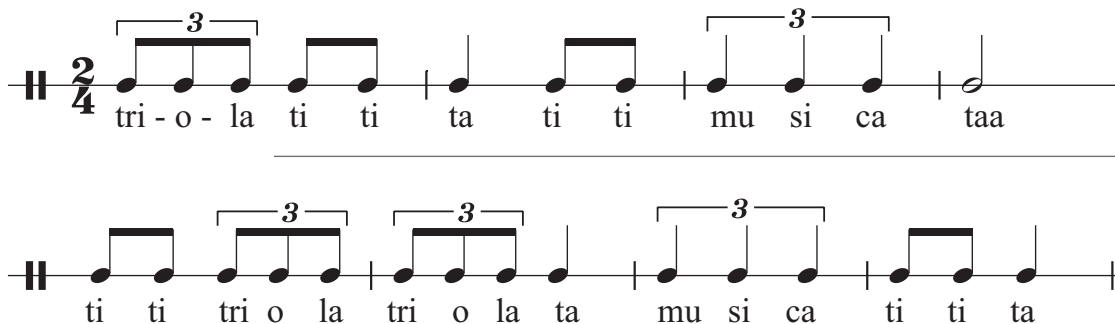
2. Redueix a una figura.

3. Completa els compassos amb les figures que consideres convenientes.

4. Dibuixa les línies divisòries. Després escriu la síl·laba rítmica corresponent a cada figura.

5. Interpreta els ritmes (escriure les síl·labes rítmiques et pot servir d'ajuda). Després escolta'ls i numera'n l'orde. Tingues en compte que alguns d'aquests ritmes apareixeran en la cançó *Le Llositré i*, per tant, et serviran de preparació.

Audició 10

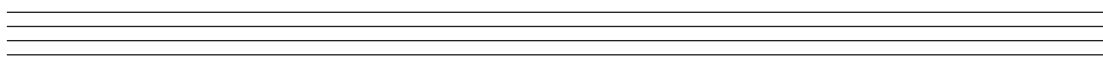
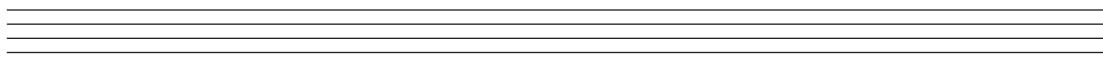
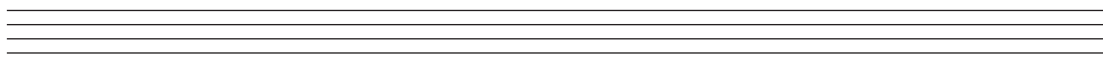
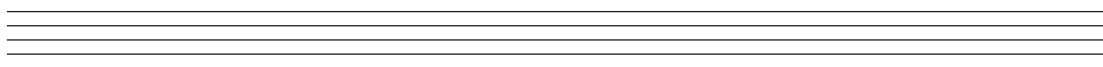
Audició 11

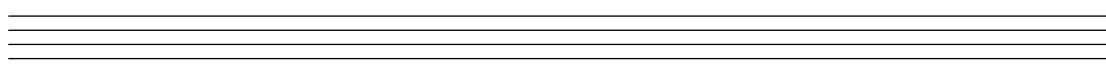
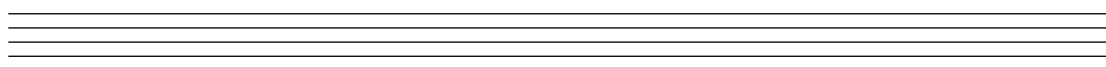
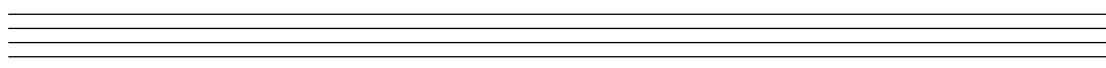
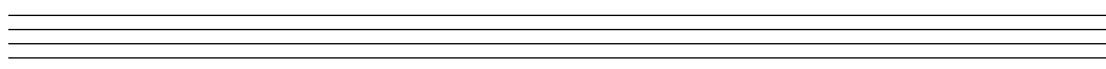
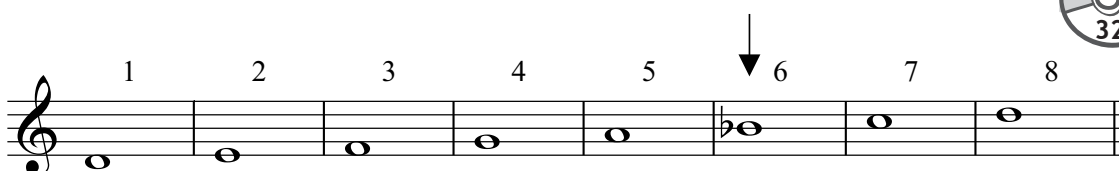
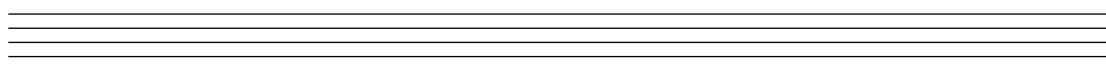
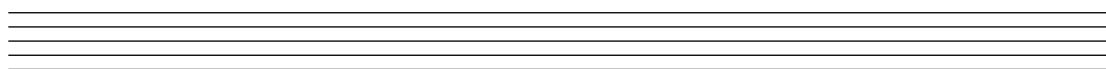
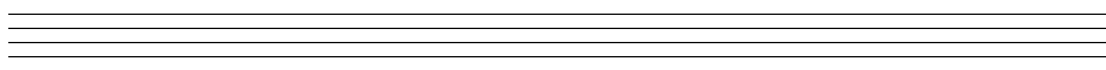
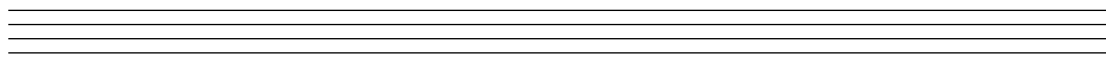
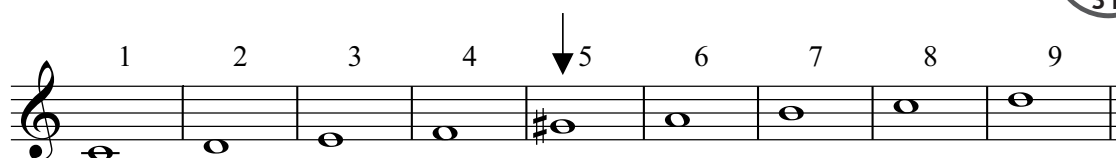
Audició 12

Audició 13

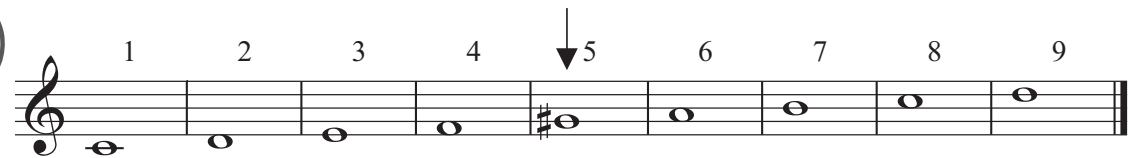
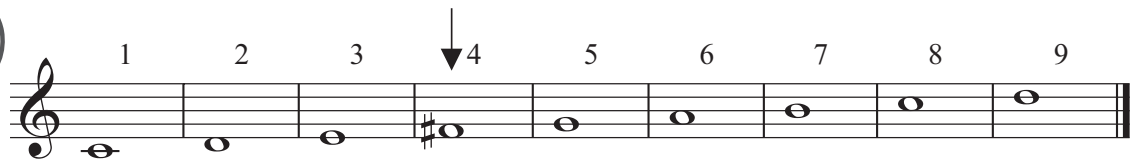
2.4. CREACIÓ MELÒDICA

6. **COMPOSICIÓ.** Repassem els sons FA# i SOL# i Si \flat que ja vam veure en unitats anteriors. Per a consolidar aquests sons, compondràs una cançó fent servir les notes de l'escala per a interpretar-la després sobre la base musical. Procura usar les figures que coneixes.

7. **IMPROVISACIÓ.** Intenta improvisar una melodia amb els sons que hem après en aquesta unitat. Els sons estan presentats d'una forma ordenada, però tu els pots interpretar en l'orde que et sembla convenient. Pel que fa a les figures, encara que en l'escala siguen redones, en la teua interpretació pots usar sons de diferents durades, ja que d'això dependrà la riquesa de la teua creació.

MÚSICA I TECNOLOGIES

En el CD ROM et plantegem un seguit d'activitats en les quals podràs posar en pràctica tot allò que has après en aquesta unitat.

